

Menjava storitev – regionalna usmerjenost

Ekonomsko ogledalo

UMAR

številka 6/2004

str. 20

Regionalna struktura slovenske menjave storitev v letih 1995 in 2003

	Izvoz		Uvoz		Saldo, v mio SIT	
	1995	2003	1995	2003	1995	2003
Skupaj, v mio SIT	239,565	576,317	170,723	449,960	68,843	126,357
Struktura, v %	100.0	100.0	100.0	100.0		
EU-15	65.3	65.7	63.7	51.5	47,647	146,810
Ex-Yu	16.6	17.0	12.9	26.1	17,763	-19,416
Druge evropske države	7.1	7.6	10.7	9.1	-1,336	2,995
EFTA	4.2	4.0	3.5	3.4	4,107	8,023
OECD-neeuropske	3.1	3.5	4.7	6.9	-606	-11,226
Ostalo	3.8	2.2	4.6	3.0	1,269	-829

Vir podatkov: Banka Slovenije.

V menjavi storitev po državah partnericah oziroma po glavnih skupinah držav partneric v obdobju 1995–2003 v regionalni razporeditvi izvoza storitev ni prišlo do večjih sprememb, nekoliko izrazitejše pa so bile spremembe na strani uvoza storitev. Prevladujoči **delež slovenskega izvoza storitev** je usmerjen na trge držav EU-15, sledijo države na ozemlju nekdanje Jugoslavije in druge evropske države. Med letoma 1995 in 2003 so se deleži pri vseh treh skupinah glavnih partneric v skupnem izvozu storitev le rahlo povečali, pomembneje se je znižal delež držav v razvoju, ki so zajete v kategoriji ostalo. Med posameznimi državami največ storitev izvozimo v Nemčijo, Italijo, Avstrijo in na Hrvaško.

Tudi **na strani uvoza storitev** so države EU-15 glavne partnerice, vendar pa se je njihov delež v skupnem uvozu storitev v obdobju 1995–2003 pomembno znižal, čeprav se je uvoz iz teh držav v absolutnih zneskih več kot podvojil. Po drugi strani se je v tem obdobju uvoz storitev iz držav nastalih na ozemlju nekdanje Jugoslavije izjemno povečal, in sicer tako absolutni obseg kot delež teh držav v skupnem slovenskem uvozu storitev, ki je bil v letu 2003 že več kot 25-odstoten. Druge skupine držav niso beležile večjih premikov v deležih uvoza storitev, z izjemo neevropskih držav OECD, katerih delež v uvozu storitev se je v obdobju 1995–2003 okrepil. Med posameznimi državami največ storitev uvozimo iz Hrvaške (potovanja), Avstrije in Nemčije.

Slovenija je med letoma 1995 in 2003 skoraj podvojila **presežek v menjavi storitev**, in sicer predvsem zaradi velikega presežka z državami EU-15. Po drugi strani se je presežek v menjavi storitev, ki smo ga v letu 1995 beležili z državami nastalimi na ozemlju nekdanje Jugoslavije, prevesil v še večji primanjkljaj, vseskozi pa narašča tudi primanjkljaj v menjavi storitev z neevropskimi državami OECD.

Opisane spremembe v deležih posameznih skupin držav v skupnem izvozu/uvozu storitev ter v saldu menjave so do določene mere posledica **strukture menjave storitev** s temi skupinami držav. V sestavi izvoza storitev v države EU-15 v letu 2003 (gl. graf) prevladujejo potovanja in transport, ostale storitve pa zavzemajo samo dobro petino izvoza. Dejstvo, da so te storitve že v letu 1995 zavzemale 20-odstotni delež v izvozu storitev na trge EU in da v obdobju 1995–2003 skoraj ni prišlo do povečanja kaže na šibkost Slovenije pri prodoru na trge EU-15 s storitvami z visoko dodano vrednostjo. Tudi v uvozu storitev iz EU-15 ima transport pomembno mesto, prevladujoč pa je delež ostalih storitev, torej tistih z visoko dodano vrednostjo. Drugačna je struktura menjave storitev z državami nastalimi na ozemlju nekdanje Jugoslavije. Izstopa predvsem velik delež potovanj v uvozu iz teh držav, na izvozni strani pa skoraj tretjinski delež ostalih storitev. Kljub relativno večjemu pomenu ostalih storitev v izvozu storitev v te države je bil saldo menjave teh storitev z državami nekdanje Jugoslavije v letu 2003 negativen. Še bolj neugoden je podatek, da je imela Slovenija v menjavi ostalih storitev v letu 2003 primanjkljaj z vsemi skupinami držav, prikazanih v tabeli, in sicer od 1 mrd SIT z državami EFTA do 25 mrd SIT z EU-15.

Graf: **Struktura menjave storitev z državami EU-15 in državami nekdanje Jugoslavije 2003, v %**

